

ΑΣΚΗΣΗ Ι

Εκφώνηση

Να αναγνωρίσετε συντακτικά τις ακόλουθες πλάγιες ερωτηματικές προτάσεις:

1. Tum intellegitur, quam fuerint inopes amicorum. (44)
2. Tum interrogavit filiam, utrum post aliquot annos cana esse mallet an calva. (47)
3. Sertorius omnibus persuasit cervam [...] docere quae utilia factu essent. (48)
4. Experiri enim volui, quam aequo animo me ferro essem interemptura [...]. (49)
5. [...] ac marito persaepe interroganti, quid ageret puer, respondebat. (23)
6. Accipe nunc quid postea Nasica fecerit. (24)
7. Visne scire quid Nasica responderit? (24)
8. "Interrogo vos quando hanc ficum decerptam esse putetis ex arbore". (25)
9. Noli spectare quanti homo sit. (28)
10. "Congrediamur, ut cernatur, quanto miles Latinus Romano virtute antecellat". (31)

Λύση

1. Tum intellegitur, quam fuerint inopes amicorum. (44)
Δευτερεύουσα ονοματική πλάγια ερωτηματική πρόταση που λειτουργεί συντακτικά ως υποκείμενο του απροσώπου ρήματος της κύριας intellegitur. Εισάγεται με το ερωτηματικό επίρρημα quam (και γι' αυτό εκφράζει μερική άγνοια) και εκφέρεται με υποτακτική, γιατί η εξάρτηση δίνει υποκειμενική χροιά στο περιεχόμενο της πλάγιας, χρόνου Παρακειμένου (fuerint), ύστερα από εξάρτηση αρκτικού χρόνου (intellegitur) και δηλώνει το προτερόχρονο στο παρόν.
2. Tum interrogavit filiam, utrum post aliquot annos cana esse mallet an calva. (47)
Δευτερεύουσα ονοματική πλάγια ερωτηματική πρόταση που λειτουργεί συντακτικά ως έμμεσο αντικείμενο στο ρήμα της κύριας interrogavit. Εισάγεται με το utrum...an (ολικής αγνοίας, διμελής) και εκφέρεται με υποτακτική, γιατί η εξάρτηση δίνει υποκειμενική χροιά στο περιεχόμενο της πλάγιας, χρόνου Παρατατικού (mallet), ύστερα από εξάρτηση ιστορικού χρόνου (interrogavit) και δηλώνει το σύγχρονο στο παρελθόν.
3. Sertorius omnibus persuasit cervam [...] docere quae utilia factu essent. (48)
Δευτερεύουσα ονοματική πλάγια ερωτηματική πρόταση που λειτουργεί συντακτικά ως αντικείμενο στο απαρέμφατο της κύριας docere. Εισάγεται με τον τύπο quae της ουσιαστικής ερωτηματικής αντωνυμίας quis, quis, quid (και γι' αυτό εκφράζει μερική άγνοια) και εκφέρεται με υποτακτική, γιατί η εξάρτηση δίνει υποκειμενική χροιά στο περιεχόμενο της πλάγιας, χρόνου Παρατατικού (essent), ύστερα από εξάρτηση ιστορικού χρόνου (docere>persuasit) και δηλώνει το σύγχρονο στο παρελθόν.
4. Experiri enim volui, quam aequo animo me ferro essem interemptura [...] (49)
Δευτερεύουσα ονοματική πλάγια ερωτηματική πρόταση που λειτουργεί συντακτικά ως αντικείμενο στο απαρέμφατο της κύριας experiri. Εισάγεται με το ερωτηματικό

επίρρημα *quam* (και γι' αυτό εκφράζει μερική άγνοια) και εκφέρεται με υποτακτική, γιατί η εξάρτηση δίνει υποκειμενική χροιά στο περιεχόμενο της πλάγιας, χρόνου Παρατατικού της ενεργητικής περιφραστικής συζυγίας (*interemptura essem*), ύστερα από εξάρτηση ιστορικού χρόνου (*experiri>volui*) και δηλώνει το υστερόχρονο στο παρελθόν.

5. [...] *ac marito persaepe interroganti, quid ageret puer, respondebat.* (23)
Δευτερεύουσα ονοματική πλάγια ερωτηματική πρόταση που λειτουργεί συντακτικά ως αντικείμενο στη μετοχή της κύριας *interroganti*. Εισάγεται με τον τύπο *quid* της ουσιαστικής ερωτηματικής αντωνυμίας *quis, quis, quid* (και γι' αυτό εκφράζει μερική άγνοια) και εκφέρεται με υποτακτική, γιατί η εξάρτηση δίνει υποκειμενική χροιά στο περιεχόμενο της πλάγιας, χρόνου Παρατατικού (*ageret*), ύστερα από εξάρτηση ιστορικού χρόνου (*interroganti>respondebat*) και δηλώνει το σύγχρονο στο παρελθόν.
6. *Accipe nunc quid postea Nasica fecerit.* (24)
Δευτερεύουσα ονοματική πλάγια ερωτηματική πρόταση που λειτουργεί συντακτικά ως αντικείμενο του ρήματος της κύριας *accipe*. Εισάγεται με τον τύπο *quid* της ουσιαστικής ερωτηματικής αντωνυμίας *quis, quis, quid* (και γι' αυτό εκφράζει μερική άγνοια) και εκφέρεται με υποτακτική, γιατί η εξάρτηση δίνει υποκειμενική χροιά στο περιεχόμενο της πλάγιας, χρόνου Παρακειμένου (*fecerit*), ύστερα από εξάρτηση αρκτικού χρόνου (*accipe*) και δηλώνει το προτερόχρονο στο παρόν.
7. *Visne scire quid Nasica responderit?* (24)
Δευτερεύουσα ονοματική πλάγια ερωτηματική πρόταση που λειτουργεί συντακτικά ως αντικείμενο του απαρεμφάτου της κύριας *scire*. Εισάγεται με τον τύπο *quid* της ουσιαστικής ερωτηματικής αντωνυμίας *quis, quis, quid* (και γι' αυτό εκφράζει μερική άγνοια) και εκφέρεται με υποτακτική, γιατί η εξάρτηση δίνει υποκειμενική χροιά στο περιεχόμενο της πλάγιας, χρόνου Παρακειμένου (*responderit*), ύστερα από εξάρτηση αρκτικού χρόνου (*scire>visne*) και δηλώνει το προτερόχρονο στο παρόν.
8. *"Interrogo vos quando hanc ficum decerptam esse putetis ex arbore".* (25)
Δευτερεύουσα ονοματική πλάγια ερωτηματική πρόταση που λειτουργεί συντακτικά ως αντικείμενο του ρήματος της κύριας *interrogo*. Εισάγεται με το ερωτηματικό επίρρημα *quando* (και γι' αυτό εκφράζει μερική άγνοια) και εκφέρεται με υποτακτική, γιατί η εξάρτηση δίνει υποκειμενική χροιά στο περιεχόμενο της πλάγιας, χρόνου Ενεστώτα (*putetis*), ύστερα από εξάρτηση αρκτικού χρόνου (*interrogo*) και δηλώνει το σύγχρονο στο παρόν.
9. *Noli spectare quanti homo sit.* (28)
Δευτερεύουσα ονοματική πλάγια ερωτηματική πρόταση που λειτουργεί συντακτικά ως αντικείμενο του απαρεμφάτου της κύριας *spectare*. Εισάγεται με τον τύπο *quanti* της ερωτηματικής αντωνυμίας *quantus, -a, -um* (και γι' αυτό εκφράζει μερική άγνοια) και εκφέρεται με υποτακτική, γιατί η εξάρτηση δίνει υποκειμενική χροιά στο περιεχόμενο της πλάγιας, χρόνου Ενεστώτα (*sit*), ύστερα από εξάρτηση αρκτικού χρόνου (*spectare>noli*) και δηλώνει το σύγχρονο στο παρόν.
10. *"Congrediamur, ut cernatur, quanto miles Latinus Romano virtute antecellat".* (31)
Δευτερεύουσα ονοματική πλάγια ερωτηματική πρόταση που λειτουργεί συντακτικά ως υποκείμενο του απροσώπου ρήματος της τελικής πρότασης *cernatur*. Εισάγεται με τον τύπο *quanto* της ερωτηματικής αντωνυμίας *quantus, -a, -um* (και γι' αυτό εκφράζει μερική άγνοια) και εκφέρεται με υποτακτική, γιατί η εξάρτηση δίνει υποκειμενική χροιά στο περιεχόμενο της πλάγιας, χρόνου Ενεστώτα (*antecellat*),

ύστερα από εξάρτηση αρκτικού χρόνου (cernatur) και δηλώνει το σύγχρονο στο παρόν.

ΑΣΚΗΣΗ II

Εκφώνηση

Να μετατρέψετε σε ευθείες τις παρακάτω πλάγιες ερωτήσεις:

1. Nescio enim quis possit diligere eum [...] aut eum. (44)
2. Tum intellexi, quos fidos amicos habuissem [...]. (44)
3. Caesar ex captivis cognoscit quae apud Ciceronem gerantur quantoque in periculo res sit. (45)
4. Experiri enim volui, quam aequo animo me ferro essem interemptura [...]. (49)
5. Tum interrogavit filiam, utrum post aliquot annos cana esse mallet an calva. (47)

Λύση

1. Nescio enim quis possit diligere eum [...] aut eum. (44) (σύγχρονο)
Quis possit diligere hunc [...] aut hunc?
2. Tum intellexi, quos fidos amicos habuissem [...]. (44) (προτερόχρονο)
Quos fidos amicos habui?
3. Caesar ex captivis cognoscit quae apud Ciceronem gerantur quantoque in periculo res sit. (45) (σύγχρονο)
Quae apud Ciceronem geruntur quantoque in periculo res est?
4. Experiri enim volui, quam aequo animo me ferro essem interemptura [...]. (49) (υστερόχρονο)
Quam aequo animo me ferro interimam?
5. Tum interrogavit filiam, utrum post aliquot annos cana esse mallet an calva. (47) (σύγχρονο)
Utrum post aliquot annos cana esse mavis an calva?

Προσοχή: Κατά την τροπή του πλαγίου λόγου σε ευθύ και κατά την αντίστροφη πορεία αλλάζουμε όχι μόνο την έγκλιση αλλά και τις προσωπικές, δεικτικές, κτητικές αντωνυμίες και τα τοπικά, χρονικά επιρρήματα.

Ημερομηνία τροποποίησης: 21/11/2011